

Državni izpitni center

SESSIONE AUTUNNALE

SLOVENO COME LINGUA SECONDA

INDICAZIONI PER LA VALUTAZIONE

Mercoledì, 28 agosto 2024

MATURITÀ GENERALE

Moderirana različica

IZPITNA POLA 1

Splošna navodila

- Kadar kandidat dopolnjuje poved, mora biti odgovor vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilen.
- Pri nalogah, pri katerih mora kandidat podčrtati, prečrtati ali obkrožiti odgovor, upoštevamo pravilnost odgovora, tudi če je oznaka drugačna.
- Za odgovore ali rešitve, zapisane v povedih, lahko kandidat dobi točko za jezikovno pravilnost le, če je poved pomensko ustrezna.

A) Bralno razumevanje

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1	2	Po smislu, na primer: ♦ Avtorjevo ime: Kozma Ahačič; doktor slovenistike, raziskovalec in urednik portala Fran. ♦ (S fotografije razberemo,) da je srednjih let, oblečen v belo srajco in moško obleko ...		1 za navedbo podatkov iz naslova 1 za navedbo podatkov s fotografije
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2	1	♦ berljiva, živa in razumljiva		
Skupaj	1			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3	2	Po smislu, na primer: ♦ Pomagamo si s prevajanjem od besede do besede iz latinščine v avtorjev materni jezik in šele nato v svoj jezik, saj niso vsi pisci dobro obvladali latinščine.		1 za navedbo strategije 1 za navedbo razloga
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4	2	Po smislu, na primer: ♦ Knjiga opisuje vse tedaj znane jezike, Mitridates pa je obvladal 22 jezikov, skupno je torej poznavanje jezikov.		2 za pomensko ustrezno rešitev
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5	1	Po smislu, na primer: ♦ Ker v času vladanja ni potreboval prevajalcev.		
Skupaj	1			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6	2	Po smislu, na primer: ♦ Latinščina se je uporabljala v srednjem veku kot lingua franca. ♦ Angleščina se podobno uporablja na področju visokega šolstva kot lingua academica.		1 za uporabo latinščine 1 za uporabo angleščine
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
7	3	Po smislu, na primer: ♦ Pretiran nacionalizem je vodil iz večjezičnosti in razvoja jezikov k zapiranju v enojezičnost, odpor do nacionalizmov pa v preobrat k vzponu angleškega jezika in k podpori večjezičnosti.		2 za pomensko ustrezno rešitev 1 za jezikovno pravilnost povedi (za zapis brez napake ali z eno napako)
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
8	1	Po smislu, na primer: ♦ Da bodo uspešni samo tisti, ki dobro obvladajo angleški jezik.		
Skupaj	1			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
9	2	Po smislu, na primer: ♦ Zaradi predpostavke, da je angleščina sredstvo za gospodarski razvoj in napredek ter globalno komunikacijo. ♦ Odgovorni so državni organi in politični odločevalci.		1 za razlog 1 za nosilca odgovornosti
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
10	2	Po smislu, na primer eden od: ♦ Vključevanje tujih študentov v jezikovne tečaje večinskega jezika zaradi medkulturnosti. ♦ Nudenje jezikovne pomoči pri študiju, ker na tak način spodbujamo rabo vseh jezikov, ki študentom omogočajo pridobiti znanje.		1 za navedbo rešitve in za utemeljitev svoje izbire 1 za jezikovno pravilnost povedi (za zapis brez napake ali z eno napako)
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
11	2	Po smislu, na primer eden od: ♦ A: Menim, da je ohranjanje materinščine ključno, saj omogoča globlje razumevanje ... ♦ B: Menim, da spodbujanje rabe vseh jezikov, ki jih študent obvlada, omogoča kvalitetnejši študij/vodi v odličnost.		1 za pomensko ustrezno rešitev 1 za jezikovno pravilnost povedi (za zapis brez napake ali z eno napako)
Skupaj	2			

B) Poznavanje in raba jezika

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1	1 1 1	♦ 4 ♦ 3 ♦ 1		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2	2	♦ Rešitev ni, da se zapiramo/zapirajo med meje lastnega jezika.	♦ Rešitev ni, da se zapira med meje lastnega jezika	2 za pravopisno in jezikovno ustrezno pretvorbo 1 za zapis z 1 napako
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3.1	1	♦ DA		
3.2	2	♦ S/2 S/2 /S /S		2 za v celoti pravilno strukturo 1 za ustrezno število stavkov
3.3	2	♦ To pomeni, da <u>je</u> niso vsi res dobro znali.		2 za pravopisno in jezikovno ustrezno pretvorbo 1 za zapis z 1 napako
Skupaj	5			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4	2	Po smislu, na primer: ♦ nevednost/nerazvitost	♦ v preteklost/zgodovino	
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5	1 1 1 1	♦ ovira ♦ povečati ♦ jezik Po smislu, na primer: ♦ jezikoslovje/arhitektura ...		
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6	1 1 1 1 1 1 1	♦ 4 ♦ 8 ♦ 6 ♦ 1 ♦ 3 ♦ 2		
Skupaj	6			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
7	1 1 1 1 1	♦ prevesti ♦ Prevod ♦ prevajalčevega ♦ Prevajanje/Prevajalstvo ♦ prevajalka	Prevajalec prevajalnega	
Skupaj	5			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
8.1	1 1	♦ nedovršni ♦ nedovršni		
8.2	1 1	♦ prevladati ♦ razvije		
8.3	2	Po smislu, na primer: ♦ Ne, saj se ob faznih glagolih/glagolu začeti sme uporabljati le nedovršne glagole.		
Skupaj	6			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
9.1	1 1 1	♦ v ekspresivnem/zamenjanem/prenesenem ♦ izhod iz težav/rešitev. ♦ v frazeološkem		
9.2	1 1	♦ enopomenka ♦ nezaznamovana/nevtralna.		
Skupaj	5			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
10	1 1 1	♦ Na univerzi ♦ Z univerze ♦ Na univerzo		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
11	1 1	Po smislu, na primer: ♦ Stopil je k vodi. ♦ Vedenja ljudi v množici ni mogoče predvideti.		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
12	7	Uredništvo Dela vas vabi v petek, 20. 3. 2023, ob 17. uri na brezplačno spletno predavanje z naslovom Večjezičnost v sodobni globalni družbi. Pogovor s Kozmo Ahačičem, priznanim jezikoslovcem in raziskovalcem z Inštituta Frana Ramovša, bo vodila Taja Jerebica, urednica rubrike Izzivi prihodnosti. Prijavite se lahko na spodnji povezavi.		Brez napak – 7 točk 1 napaka – 6 točk 2 napaki – 5 točk 3 napake – 4 točke 4 napake – 3 točke 5, 6 napak – 2 točki 7, 8 napak – 1 točka 9 in več napak – 0 točk
Skupaj	7			

IZPITNA POLA 2

Slušno razumevanje

(Radio Val 202, Zgodbe, Velike Slovenke: Josipina Urbančič Turnograjska, 2. marec 2023)

Transkripcija besedila

Novinarka

Ulica Josipine Turnograjske je bila prva ljubljanska ulica, poimenovana po ženski, in je še vedno edina po ženski poimenovana ulica v samem središču mesta in prav na njej pri uršulinski cerkvi me je zanimalo, koliko zares vemo o tem, kdo je bila Josipina Urbančič Turnograjska.

Mimoidoči 1

Pojma nimam.

Mimoidoči 2

Prvič slišim praktično.

Mimoidoči 3

Mislim, da se je nekaj, ne vem, da je bilo v šoli nekaj, k sem se glede tega nekaj učil, ampak sem čisto drugje, da bi zdej njeno zgodbo povzel.

Mimoidoča 4

Nič nisem še slišala, v bistvu sploh zanjo.

Novinarka

V šoli?

Mimoidoča 4

Ne.

Novinarka

Kaj pa če vprašam, katera je bila prva slovenska pisateljica?

Mimoidoča 4

Tud to ne.

Mimoidoča 5

Pesnica je bla.

dddr. Mira Delavec Touhami

Tako je. Josipina je prva slovenska pesnica, pisateljica, skladateljica, pianistka in tudi pravljíčarka.

Novinarka

Bila je prva velika Slovenka, ki je stopila v literarni slovenski prostor in je izjemno pomembna tudi za poznavanje širše zgodovine, pravi trojna doktorica znanosti, doktorirala je tudi iz literarne zgodovine, Mira Delavec Touhami. Zanjó se je resneje začela zanimati med študijem, že prej pa je doma večkrat slišala za zgodbo o dekletu z bližnjega gradu Turn.

dddr. Mira Delavec Touhami

Josipina je bila rojena 9. julija 1833 na gradu Turn. To je grad pod vznožjem Kamniško-Savinjskih Alp, torej pod vznožjem Storžica in Zaplate. In ker je bil grad Turn, torej njen dom, je sama zapisala, da bo Turnogradska no in kasneje se je potem to v Turnograjska.

Novinarka

Odraščala je z mlajšima bratoma, in ko je stara osem let izgubila očeta, je njena mama Jožefina morala sama zagospodariti na posestvu. Bil je to čas konca fevdalizma. Ljubljana je dobivala javno razsvetljavo in tlakovane ulice.

Kranjska se je začela prebujati z razvojem železnice, javno življenje se je odvijalo v nemiščini. Ker v Preddevoru ni bilo šole, je njena mama na grad povabila dva zasebna učitelja, največ pa je za vedoželjno Josipino naredil kaplan Lovro Pintar, ki je najbolj zaznamoval njeno osebno in ustvarjalno pot.

dddr. Mira Delavec Touhami

Sama zapiše, da če ne bi Pintar prišel na Turn, ne bi mogoče nobene povestice napisala, ona sama zapiše, je pa bila ona v sebi izredno nadarjeno dekle, imela je velik potencial. Ona se je sama učila francosko, sama se je učila rusko. Ona je ogromno prebirala dela, recimo Horaca, Shakespearja, ona je brala Schillerja, Goetheja. Na splošno revolucionarno leto 1848 jo je zelo navdihovalo, tudi v luči tega, pač duha časa, ne, ko so vsi slovanski narodi želeli izpod tega habsburškega v narekovajih žezla, kot ga je ona poimenovala, in to prebujanje, to željo po slovenstvu, slovenskem jeziku je bila seveda družba na splošnem prežeta in ona je ta utrip začutila in je živela s tem in je dihala za to in to je bil tudi razlog, zakaj se je sploh odločila stopiti iz te sence v ta izrazito moški literarni krog. Kot mlado dekle je ona začela pisati pri 17. letih, sredi 19. stoletja, kar je izredno pogumno dejanje. Ravno zato se je tudi bala, piše, da jo je strah, kako bodo ne samo pisatelji, ampak na splošno tudi Slovenci in Slovenke sprejeli ta njena dela, in zato se je skrila na nek način. Če tako rečem, pod ta psevdonim, in zanimivo je, da je bila zelo dobro sprejeta. Prav zapiše v pismu Antonu Janežiču v Celovcu, ki je objavil tudi njena dela, da je namen njenega pisanja, da bi vzbudila ostale Slovenke, da ji sledijo, ker želijo tudi one na ta oltar, če tako rečem slovenstva, jezika, dediščine, identitete, doprinese tudi nekaj s svojimi deli, da sicer one skrbijo za vzgojo otrok in s tem seveda za slovenstvo. V tem smislu, ampak, da želijo tudi v tem literarnem, širšem kulturnem gibanju delu poskrbeti za slovenstvo.

Novinarka

Zavedala se je slovenskih in slovanskih korenin in je vedno govorila slovensko. Občudovala je Prešerna, mu napisala posvetilo in obžalovala, da mu Kranjci niso izkazali večjega spoštovanja. Sama je sicer pisala kratke povesti in zgodbe. Govorila je, da je njeno orodje pero in da naj pero piše, kar čuti njeno srce.

dddr. Mira Delavec Touhami

Želela bi poudariti: Josipina je tako osebno kot v literarnih delih zagovarjala povezovanje slovenstva. Ni ji bilo všeč, da Slovenci niso bili vsi enotni sredi 19. stoletja v pogledih, želela si je večje enotnosti, povezovanja, strpnosti. Ona je bila vedno za to, da vsi potrebujemo drug drugega in da drug brez drugega ne moremo, pa ne samo slovansko, ona je želela povezovanje z vsemi evropskimi narodi. Ona je verjela v to povezovanje, res, imela je vizijo, ki, daleč pred svojim časom je živela, bi rekla, tako kot dr. Prešeren tudi, ne.

Novinarka

Pomembno vlogo v njenih delih imajo literarne junakinje Marola, Lenčica, ženske, ki gredo v boj in spremenijo potek vojne. Je prva, ki je v pripovedni tehniki upodobila motiv Veronike Deseniške. Njena dela so bila med ljudmi dobro sprejeta, a tudi brez kritike ni šlo.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1	1	Po smislu, na primer: ♦ (prvi slovenski pisateljici) Josipini Turnograjski ♦ Miro Delavec Touhami ♦ trojna doktorica/doktorirala iz literarne zgodovine.		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2	1	♦ B		
Skupaj	1			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3	1	♦ DA		
	1	♦ NE		
	1	♦ DA		
	1	♦ DA		
	1	♦ DA		
	1	♦ NE		
Skupaj	6			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4	1	♦ C		
Skupaj	1			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5	2	Po smislu, na primer: ♦ Josipina Turnograjska se je zavzemala za to, da se Slovenke tudi družbeno angažirajo za slovenstvo in delujejo v javnem življenju in ne le pri vzgoji otrok.		1 za pomensko ustrezen odgovor 1 za jezikovno pravilnost povedi (za zapis brez napake ali z eno napako)
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6	1 1 1	Po smislu, na primer tri od: ♦ strpnost ♦ enotnost ♦ sožitje ♦ slovanskost ♦ slovenstvo ♦ povezovalnost ♦ družbena angažiranost žensk		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
7	1 1	♦ C ♦ Č		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
8	2	Po smislu, na primer: ♦ Oddaja je kulturno izobraževalna, saj nam predstavi življenje in ustvarjanje prve slovenske pisateljice Josipine Turnograjske, njene ustvarjalne začetke ter sodobnost njenih idej.		
	2	Po smislu, na primer: ♦ Oddaja je aktualna, saj poslušalce seznani z vlogo žensk - ustvarjalk v preteklosti, kar pomembno spreminja naš pogled na družbeno vlogo žensk tudi danes.		
Skupaj	2			

IZPITNA POLA 3**Daljše esejsko besedilo****Vsebina**

Točke	Merila	Dodatna navodila
25		
A	do 3	Ustreznost naslovu
B	do 6	Poznavanje snovi
C	do 3	Razlaga, oznaka, primerjava
Č	do 4	Ovrednotenje in opredelitev
D	do 3	Razvijanje misli
E	do 4	Logična povezanost
F	do 2	Izvirnost

Jezikovna pravilnost*

Točke	Merila	Dodatna navodila
6		
do 6	Oblikoslovna, besedoslovna, skladijska (besedni red) pravilnost, pravopis	Za 4 isto-/raznovrstne napake – minus 1 točka (največ minus 6 točk).

Slog**

Točke	Merila	Dodatna navodila
4		
1	Bogastvo in ustreznost besedišča, slovničnih struktur	
2	Jedrnatost, jasnost, natančnost, živost izražanja	
1	Rokopisna urejenost besedila, ustrezna dolžina (+/- 50 besed)	

* Če kandidat napiše daljše esejsko besedilo z manj kot 400 besedami, lahko pri jezikovni pravilnosti doseže največ tri točke (od šestih).

** Če kandidat napiše daljše esejsko besedilo z manj kot 200 besedami, lahko pri slogu doseže največ dve točki (od štirih).